

Bruxelles, 22. lipnja 2026.
(OR. en)

10175/26

ECOFIN 764
UEM 242
SOC 352
EMPL 181
COMPET 712
ENV 655
EDUC 236
ENER 353
JAI 768
GENDER 92
JEUN 134
SAN 430

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Br. preth. dok.:	10127/26
Predmet:	PREPORUKA VIJEĆA o ekonomskoj, socijalnoj, strukturnoj i proračunskoj politici te politici zapošljavanja Hrvatske

Za delegacije se u prilogu nalazi navedeni nacrt preporuke Vijeća, koji su na temelju prijedloga Komisije COM(2026) 211 final revidirali i o njemu se usuglasili relevantni odbori Vijeća.

PREPORUKA VIJEĆA

o ekonomskoj, socijalnoj, strukturnoj i proračunskoj politici te politici zapošljavanja Hrvatske

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97¹, a posebno njezin članak 3. stavak 3.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

¹ Uredba (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 (SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

budući da:

- (1) U Uredbi (EU) 2024/1263 navode se ciljevi okvira gospodarskog upravljanja, čija je svrha promicanje dobrih i održivih javnih financija, održivog i uključivog rasta i otpornosti putem reformi i ulaganja te sprečavanje prekomjernih državnih deficita. Uredbom je propisano da Vijeće i Komisija provode multilateralni nadzor u kontekstu europskog semestra u skladu s ciljevima i zahtjevima utvrđenima u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Europski semestar uključuje i sastavljanje preporuka za pojedine zemlje te nadzor provedbe tih preporuka.
- (2) Komisija je 16. srpnja 2025. donijela Prijedlog uredbe o uspostavi Europskog fonda za ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju, poljoprivredu i ruralni razvoj, ribarstvo i pomorstvo, prosperitet i sigurnost za razdoblje 2028. – 2034. i izmjeni Uredbe (EU) 2023/955 i Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509². Cilj je Prijedloga povećati djelotvornost financiranja sredstvima Unije smanjenjem fragmentiranosti financijske strukture i pružiti potporu državama članicama u koordinaciji njihovih ekonomskih politika u skladu s člankom 175.

² Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Europskog fonda za ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju, poljoprivredu i ruralni razvoj, ribarstvo i pomorstvo, prosperitet i sigurnost za razdoblje 2028. – 2034. i izmjeni Uredbe (EU) 2023/955 i Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 – COM(2025) 565 final. O Prijedlogu uredbe trenutačno se pregovara sa suzakonodavcima.

- (3) Komisija je 25. studenoga 2025. donijela mišljenje o nacrtu proračunskog plana Hrvatske za 2026. Komisija je istog dana na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2026., u kojem Hrvatska nije utvrđena kao jedna od država članica za koju je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Komisija je donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja, Preporuku za preporuku Vijeća o ljudskom kapitalu u Europskoj uniji te Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju za 2026., u kojem se analizira provedba smjernica za zapošljavanje i načela europskog stupa socijalnih prava. Vijeće je 21. travnja 2026. donijelo Preporuku o ekonomskoj politici europodručja³, a 9. ožujka 2026. Zajedničko izvješće o zapošljavanju i Preporuku o ljudskom kapitalu.
- (4) Komisija je 29. siječnja 2025. objavila Kompas konkurentnosti, strateški okvir čiji je cilj potaknuti globalnu konkurentnost Unije u sljedećih pet godina. Europski semestar usklađen je s Kompasom konkurentnosti, čime se osigurava usklađenost ekonomskih politika država članica sa strateškim ciljevima Komisije i omogućuje ujednačen pristup gospodarskom upravljanju, što potiče održiv rast, inovacije i otpornost u cijeloj Uniji.

³ SL C, C/2026/2434, 28.4.2026., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (5) Europski semestar za koordinaciju ekonomskih politika nastavlja se u 2026. razvijati usporedno sa završnom fazom provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost⁴. Planovi za oporavak i otpornost, uz financiranje u okviru kohezijske politike, odigrali su ključnu ulogu u ostvarenju prioriteta politika u okviru europskog semestra jer se u tim planovima moralo djelotvorno poraditi na svim ili na znatnom dijelu izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedine zemlje izdanima u nedavnim ciklusima, i te su se preporuke morale uzeti u obzir u programima financiranima u okviru europske kohezijske politike. Kako se Mehanizam za oporavak i otpornost bliži kraju, i dalje je ključno nastaviti s reformama i ulaganjima koji primaju potporu i provode se u okviru tog mehanizma, posebno onima koji doprinose svladavanju izazova utvrđenih u preporukama za pojedine zemlje.
- (6) Komisija je 3. lipnja 2026. objavila Izvješće za Hrvatsku za 2026. U njemu je ocijenjen napredak Hrvatske u smislu relevantnih preporuka koje su joj upućene i analizirana je provedba plana za oporavak i otpornost Hrvatske. Na temelju te analize u navedenom su izvješću utvrđeni najhitniji izazovi s kojima se Hrvatska suočava. Ocijenjen je i napredak Hrvatske u provedbi europskog stupa socijalnih prava i ostvarenju glavnih ciljeva Unije u pogledu zapošljavanja, stjecanja vještina te smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti, kao i napredak u ostvarenju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda.

⁴ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (7) Vijeće je 21. siječnja 2025. na temelju ocjene i preporuke Komisije donijelo Preporuku o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Hrvatske⁵. Plan se odnosi na razdoblje od 2025. do 2028. i četverogodišnju fiskalnu prilagodbu. Vijeće je preporučilo sljedeće maksimalne stope rasta neto rashoda: 6,4 % u 2025., 4,9 % u 2026., 4,1 % u 2027. i 3,7 % u 2028., što odgovara maksimalnim kumulativnim stopama rasta, izračunanim u odnosu na baznu godinu 2023., od 26,2 % u 2025., 32,3 % u 2026., 37,8 % u 2027. i 42,9 % u 2028.
- (8) Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine i njegove posljedice egzistencijalna su prijetnja Europskoj uniji. Komisija je pozvala države članice da koordinirano zatraže aktivaciju nacionalne klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu radi potpore nastojanjima EU-a da se postigne brzo i znatno povećanje potrošnje za obranu⁶ a Europsko vijeće taj je prijedlog pozdravilo 6. ožujka 2025. Na zahtjev Hrvatske Vijeće je 8. srpnja 2025. na preporuku Komisije donijelo preporuku kojom se Hrvatskoj dopušta odstupanje od preporučenih maksimalnih stopa rasta neto rashoda⁷. Razdoblje aktivacije nacionalne klauzule o odstupanju (2025. – 2028.) Hrvatskoj omogućuje da ponovno odredi prioritete državnih rashoda ili poveća državne prihode tako da trajno povećanje rashoda za obranu ne ugrozi fiskalnu održivost u srednjoročnom razdoblju.

⁵ Preporuka Vijeća od 21. siječnja 2025. o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Hrvatske (SL C, C/2025/638, 10.2.2025., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2025/638/oj>).

⁶ Komunikacija Komisije o financiranju povećanih rashoda za obranu u okviru Pakta o stabilnosti i rastu, Bruxelles, 19.3.2025., C(2025) 2000 final.

⁷ Preporuka Vijeća od 8. srpnja 2025. kojom se Hrvatskoj dopušta odstupanje od maksimalnih stopa rasta neto rashoda kako ih je utvrdilo Vijeće na temelju Uredbe (EU) 2024/1263 (aktivacija nacionalne klauzule o odstupanju) (SL C, C/2025/3985, 20.8.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3985/oj>).

- (9) Hrvatska je 7. svibnja 2026. dostavila svoje godišnje izvješće o napretku za 2026.⁸ u kojem izvješćuje o poštovanju preporučenih maksimalnih stopa rasta neto rashoda i provedbi reformi i ulaganja kojima se odgovara na glavne izazove utvrđene u preporukama koje su joj upućene u okviru europskog semestra. U godišnjem izvješću o napretku uzeto je u obzir i polugodišnje izvješće Hrvatske o napretku postignutom u provedbi njezina plana za oporavak i otpornost u skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2021/241.
- (10) Rast realnog BDP-a u 2025. iznosio je 3,4 %, a inflacija mjerena HIPC-om 4,4 %. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se da će se realni BDP povećati za 2,7 % u 2026. i za 2,5 % u 2027. te da će inflacija mjerena HIPC-om iznositi 4,6 % u 2026. i 2,7 % u 2027.
- (11) Prema podacima Eurostata⁹ deficit opće države u Hrvatskoj se s 2,3 % BDP-a u 2024. povećao na 3,0 % BDP-a u 2025. Povećanje deficita u 2025. uglavnom proizlazi iz povećanja ulaganja koja financira država, plaća u javnom sektoru i rashoda za socijalnu pomoć. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se deficit od 2,9 % BDP-a u 2026. i 2,7 % BDP-a u 2027.

⁸ Godišnja izvješća o napretku za 2026. dostupna su na sljedećoj poveznici: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

⁹ Eurostat – Euro Indicators (Pokazatelji za europodručje), 22.4.2026.

- (12) Prema Komisijinim procjenama smjer fiskalne politike¹⁰, koji uključuje rashode financirane na nacionalnoj razini i na razini EU-a, bio je u 2025. ekspanzivan, za 1,6 % BDP-a. Predviđa se da će u 2026. i 2027. biti kontrakcijski, za 0,3 % odnosno 0,9 % BDP-a.
- (13) Prema podacima Eurostata¹¹ dug opće države u Hrvatskoj se s 57,4 % BDP-a krajem 2024. smanjio na 56,3 % BDP-a krajem 2025. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se smanjenje udjela duga u BDP-u na 55,9 % do kraja 2026. te daljnje smanjenje na 55,6 % do kraja 2027.
- (14) Prema podacima Eurostata¹² ukupni rashodi opće države za obranu u Hrvatskoj iznosili su 1,5 % BDP-a u 2025., što odgovara povećanju od 0,5 postotnih bodova BDP-a u odnosu na referentnu godinu 2021. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se da će u 2026. iznositi 1,6 % BDP-a, što odgovara povećanju od 0,6 postotnih bodova BDP-a u odnosu na 2021.

¹⁰ Smjer fiskalne politike definira se kao godišnja promjena odnosnog stanja proračuna opće države. Cilj mu je procijeniti ekonomski impuls koji proizlazi iz fiskalnih politika, onih koje financira država i onih koje se financiraju iz proračuna EU-a. Smjer fiskalne politike mjeri se kao razlika između (i) srednjoročnog potencijalnog rasta i (ii) promjene primarnih rashoda bez diskrecijskih mjera na strani prihoda te uključujući rashode koji se financiraju bespovratnom potporom (bespovratnim sredstvima) iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima iz drugih fondova Unije.

¹¹ Eurostat – Euro Indicators (Pokazatelji za europodručje), 22.4.2026.

¹² Eurostat, državni rashodi prema klasifikaciji funkcija države (COFOG).

- (15) Unija se nastavlja suočavati s rizicima od poremećaja u opskrbi energijom i povećane nestabilnosti cijena, a stanje dodatno pogoršavaju geopolitičke napetosti koje utječu na globalna tržišta nafte i plina. Iskustvo stečeno tijekom energetske krize 2022. i 2023. pokazalo je da opsežne, neciljane mjere podrazumijevaju velike fiskalne troškove i da su društveno i gospodarski neučinkovite. Od izbijanja rata na Bliskom istoku u veljači 2026. Hrvatska je donijela mjere fiskalne politike za ublažavanje posljedica visokih cijena energije na kućanstva i poduzeća¹³. Među njima su neciljano smanjenje trošarina za dizelsko gorivo, koje se prestaje primjenjivati 18. svibnja 2026., i ciljane potpora za javni prijevoz putnika, poljoprivredu, ribarstvo, akvakulturu i energetski intenzivnu industriju, koja istječe 30. rujna 2026. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se da će fiskalni trošak tih mjera u 2026. iznositi 0,1 % BDP-a. Prema procjenama Komisije, kad bi te mjere ostale na snazi do kraja 2026., njihov bi fiskalni trošak u 2026. iznosio 0,2 % BDP-a.
- (16) Na temelju Komisijinih izračuna neto rashodi u Hrvatskoj povećali su se za 10,9 % u 2025. i kumulativno za 30,1 % u 2024. i 2025. Rast neto rashoda u 2025. veći je od preporučene maksimalne stope rasta, što odgovara odstupanju od 1,8 % BDP-a na godišnjoj razini. Razmatraju li se 2024. i 2025. zajedno, kumulativna stopa rasta neto rashoda također je veća od preporučene maksimalne stope rasta, što odgovara odstupanju od 1,4 % BDP-a u kumulativnom smislu. Uzimajući u obzir fleksibilnost veće potrošnje za obranu predviđenu nacionalnom klauzulom o odstupanju, kumulativno odstupanje neto rashoda iznosi 0,9 % BDP-a.

¹³ Uzeto je u obzir stanje na datum zaključenja Komisijine proljetne prognoze 2026. (4. svibnja 2026.).

- (17) Na temelju Komisijinih izračuna predviđa se da će se neto rashodi u Hrvatskoj povećati za 5,7 % u 2026. i kumulativno za 37,5 % u 2024., 2025. i 2026. Predviđa se da će rast neto rashoda u 2026. biti veći od preporučene maksimalne stope rasta, što odgovara odstupanju od nešto iznad 0,3 % BDP-a na godišnjoj razini. Razmatraju li se 2024., 2025. i 2026. zajedno, predviđa se da će kumulativna stopa rasta neto rashoda također biti veća od preporučene maksimalne stope rasta, što odgovara odstupanju od 1,6 % BDP-a. Uzimajući u obzir fleksibilnost veće potrošnje za obranu predviđenu nacionalnom klauzulom o odstupanju, razmatraju li se 2024., 2025. i 2026. zajedno, predviđeno kumulativno odstupanje neto rashoda iznosi 1,0 % BDP-a.
- (18) U narednim će godinama javne financije biti pod sve većim pritiskom zbog povećanih potreba za potrošnjom za produktivna ulaganja, troškove starenja stanovništva, prilagodbu klimatskim promjenama, obranu, usporednu tranziciju i druge međusobno konkurentne prioritete. Stoga je opravdano da Hrvatska poveća kvalitetu i učinkovitost javne potrošnje i daje veću prednost ulaganjima kojima se potiče rast, među ostalim na lokalnoj razini. Premda je Hrvatska ostvarila napredak u jačanju svojeg fiskalnog okvira, među ostalim osnivanjem odjela za analizu rashoda pri Ministarstvu financija 2022., opseg i transparentnost analiza rashoda i dalje su ograničeni. Analize rashoda prepoznate su kao korisno sredstvo za utvrđivanje mogućnosti za povećanje učinkovitosti i preklapanja među programima, a tako ostvarene uštede mogle bi se preraspodijeliti za prevladavanje novih fiskalnih izazova, među ostalim dosad navedenih. Zdravstvo i obrazovanje sektori su u kojima bi Hrvatska mogla proširiti primjenu analiza rashoda jer su u njima rashodi relativno visoki, a rezultati slabiji nego u usporedivim državama članicama. Potrebna je i sveobuhvatna revizija upravljanja radnom snagom u javnoj upravi s obzirom na porast zapošljavanja u javnom sektoru i stalno prisutan manjak osoblja na ključnim funkcijama središnje države. To upućuje na problem nedjelotvorne raspodjele resursa, koji bi se mogao riješiti ciljanom optimizacijom radne snage i strateškom preraspodjelom. Pokrivenost osiguranjem od klimatskih rizika u Hrvatskoj je općenito niska. Kao posljedica toga naknade se dodjeljuju na *ad hoc* osnovi. Kako bi se moglo nastaviti osiguravati odgovarajuće financiranje, Hrvatska bi fiskalne rizike povezane s klimom mogla u većoj mjeri integrirati u proračunsko planiranje.

- (19) Uvođenje obveznog elektroničkog izdavanja računa u siječnju 2026. u okviru reforme „Fiskalizacija 2.0” i digitalna transformacija porezne uprave koja je u tijeku doprinijet će poreznoj disciplini i smanjenju sive ekonomije, a pozitivni pomaci već su vidljivi u podacima za prvo tromjesečje 2026. Hrvatska istodobno gubi znatne iznose prihoda zbog poreznih rashoda, koji su u 2023. iznosili više od 4 % BDP-a. Osim toga, poreznim olakšicama ne ostvaruju se uvijek djelotvorno željeni ciljevi politike. Primjerice, čini se da rashodi za porez na dohodak, što se posebno odnosi na doplatak za djecu, više idu u prilog osobama s visokim dohotkom. I rashodi za porez na dodanu vrijednost (PDV) ponekad su neučinkoviti i slabo usmjereni na smanjenje nejednakosti, pa tako primjerice snižena stopa PDV-a za hotele i restorane ima regresivan učinak. Naposljetku, djelotvornost rashoda za porez na dobit ponekad smanjuju zahtjevni uvjeti, što upućuje na to da ima prostora za pojednostavnjenje određenih poreznih rashoda i upravljanja tim rashodima. Hrvatskoj bi koristila kompletna revizija poreznih olakšica kako bi utvrdila koje olakšice nisu učinkovite u ostvarivanju željenih ciljeva politike i preoblikovala ih, što bi uključivalo preraspodjelu dohotka ili poticaje za zaštitu okoliša.
- (20) Općenito bi se moglo povećati djelotvornost i progresivnost poreznog sustava, među ostalim jačanjem strukture oporezivanja imovine. Veliki korak već je napravljen nedavnim reformama oporezivanja nekretnina. Međutim, postojeći okvir i dalje je ograničen jer se primjenjuje samo na prazne i sekundarne nekretnine i uglavnom se temelji na lokaciji i veličini, a ne na tržišnoj vrijednosti. Uvođenjem komponente tržišne vrijednosti i postupnim proširivanjem porezne osnovice kako bi se obuhvatio veći broj nekretnina, uzimajući pritom u obzir platnu sposobnost poreznih obveznika, doprinijelo bi se povećanju prihoda i osiguravanju pravednije i učinkovitije raspodjele poreznog opterećenja. Time bi se također povećali poticaji za uvođenje praznih stambenih jedinica na tržište nekretnina.

- (21) Sustavno, smisleno i pravodobno uključivanje lokalnih i regionalnih tijela, socijalnih partnera, civilnog društva i drugih relevantnih dionika ostaje ključno za osiguravanje opće odgovornosti za uspješnu provedbu Unijinih instrumenata financiranja, kao i u kontekstu europskog semestra.
- (22) Provedba programa kohezijske politike, koja obuhvaća potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Fonda za pravednu tranziciju (FPT), Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i Kohezijskog fonda (KF) u Hrvatskoj brža je od prosjeka EU-a i kad je riječ o odabiru projekata i kad je riječ o plaćanjima. Važno je zadržati postojeći zamah i maksimalno povećati učinak ulaganja na terenu. Hrvatska u okviru svojih programa kohezijske politike već poduzima mjere za poticanje konkurentnosti i rasta. Međutim, trebalo bi ih dodatno pojačati u određenim područjima, kao što su socijalna uključenost, deinstitutionalizacija, dekarbonizacija prometa, uvođenje energije iz obnovljivih izvora te kružno gospodarstvo. Hrvatska istodobno treba ubrzati provedbu FPT-a jer sredstva trebaju biti isplaćena do kraja 2026. Bitno je osigurati da se nova ulaganja koja je Hrvatska utvrdila u svojem preispitivanju fondova kohezijske politike u sredini programskog razdoblja, posebno ulaganja povezana s pet prioriteta iz Uredbe o preispitivanju u sredini programskog razdoblja¹⁴, provode brzo i djelotvorno.

¹⁴ Uredba (EU) 2025/1914 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. rujna 2025. o izmjeni uredaba (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056 u pogledu posebnih mjera za svladavanje strateških izazova u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja.

- (23) Hrvatska se suočava s poteškoćama u nekoliko međusobno povezanih područja, uključujući fragmentirani javni sektor istraživanja i inovacija, složene upravljačke strukture i poslovno okruženje koje otežavaju regulatorna opterećenja, dugotrajni postupci izdavanja dozvola i najdulje razdoblje potrebno za izvršenje plaćanja među poduzećima u EU-u. Digitalna infrastruktura u ruralnim i otočnim područjima zaostaje za prosjekom EU-a. Napredak u području kružnog gospodarstva, obnovi zgrada i uvođenju energije iz obnovljivih izvora i dalje je ograničen, a dodatno ga usporavaju fragmentirani administrativni postupci. Kad je riječ o socijalnim pitanjima, siromaštvo i dohodovna nejednakost i dalje su visoki, nedostatak radne snage i vještina još je prisutan u svim sektorima, pristup zdravstvenoj skrbi neujednačen je, posebno u ruralnim područjima, a priuštivost stanovanja i dalje je razlog za zabrinutost, posebno u velikim gradovima i obalnim područjima.
- (24) Rezultati Hrvatske u području istraživanja i inovacija nastavljaju se poboljšavati, ali napredak otežavaju trajne strukturne prepreke, što se posebno odnosi na vrlo fragmentiran javni sektor istraživanja i inovacija. Zbog velikog broja tih subjekata resursi se raspršuju a suradnja je otežana, zbog čega su rezultati istraživanja slabiji, a opseg suradnje poduzeća i akademske zajednice te prijenos tehnologije smanjeni. Upravljanje sustavom istraživanja i inovacija i dalje je složeno, a odgovornosti za politike raspoređene su na više subjekata, što stvara poteškoće u planiranju i provedbi. Iako Hrvatska u okviru plana za oporavak i otpornost provodi reforme u cilju smanjenja broja javnih istraživačkih ustanova, bilo bi korisno povećati opseg, ambicioznost i brzinu tih nastojanja. U području istraživanja i inovacija još postoje regionalne razlike i većina aktivnosti provodi se u Zagrebu, pa bi namjenska potpora odabranim regionalnim centrima, uz snažnu povezanost s industrijskom tranzicijom, doprinijela poboljšanju rezultata u drugim regijama. Razina javnih rashoda za istraživanje i razvoj kao udio BDP-a i dalje je ispod prosjeka EU-a i posljednjih godina stagnira. Udio rashoda poduzeća za istraživanje i razvoj te uvođenje inovativnih programa također je i dalje znatno ispod prosjeka EU-a, posebno u određenim regijama, što doprinosi neoptimalnim rezultatima i niskoj produktivnosti u proizvodnoj industriji. Javna potpora za istraživanje i razvoj u poduzećima ograničena je i fragmentirana, a aktivnosti prijenosa tehnologije i dalje su na niskoj razini.

- (25) Glavni izvor financiranja u Hrvatskoj i dalje su banke, a tržišno financiranje, uključujući štednju kućanstava putem tržišta kapitala, manje je zastupljeno u financiranju poduzeća zbog i dalje niskog izravnog sudjelovanja malih ulagača, premda su nedavno zabilježeni pozitivni pomaci, poput uspješno provedenih inicijalnih javnih ponuda na Zagrebačkoj burzi i interesa malih ulagača za državne vrijednosne papire. Domaći institucionalni ulagači, kao što su mirovinski fondovi i osiguravatelji, imaju ograničenu ulogu u financiranju inovativnih poduzeća. Relativno mala i nedovoljno likvidna domaća tržišta kapitala i sve veće, ali ograničeno financiranje poduzetničkim i privatnim vlasničkim kapitalom dodatno pogoršavaju problem nedostatka financiranja za inovativna poduzeća. Reformama u okviru plana za oporavak i otpornost, uključujući strateški okvir za razvoj tržišta kapitala, nastoji se promicati diversifikacija mogućnosti financiranja. Potrebno je postići daljnji napredak u poticanju sudjelovanja malih ulagača na tržištu kapitala povećanjem financijske pismenosti i pristupačnijim investicijskim proizvodima, poboljšati okruženje za poduzetnički i privatni vlasnički kapital, uključujući poticanje sudjelovanja institucionalnih ulagača, te povećati privlačnost tržišta dionica i općeg ulagačkog okruženja boljim korporativnim upravljanjem za uvrštena trgovačka društva.

- (26) Kako je navedeno u Kompasu konkurentnosti, sve institucije EU-a te nacionalne i lokalne institucije moraju uložiti velike napore u izradu jednostavnijih pravila i ubravanje administrativnih postupaka. Komisija je postavila ambiciozne ciljeve za smanjenje administrativnog opterećenja: za najmanje 25 % za sva poduzeća i najmanje 35 % za MSP-ove. Izradila je i nove alate za postizanje tih ciljeva, što uključuje testiranje otpornosti propisa EU-a na stres i intenzivniji dijalog s dionicima. U Hrvatskoj 66 % poduzeća navodi da složenost upravnih postupaka ograničava poslovanje u toj zemlji. Strukturni izazovi nastavljaju opterećivati poslovno okruženje u Hrvatskoj, a manjak radne snage i vještina, regulatorna složenost i administrativna neučinkovitost glavne su zapreke ulaganjima i rastu. Postupci izdavanja dozvola i dalje su veliko opterećenje zbog dugih rokova za dobivanje građevinskih i okolišnih dozvola, među ostalim za projekte izgradnje postrojenja i dekarbonizacije u proizvodnoj industriji, kao i zbog fragmentiranosti postupaka na više različitih tijela i ograničene interoperabilnosti digitalnih registara. Povećala su se kašnjenja u plaćanju u transakcijama među poduzećima, pa je prosječno vrijeme potrebno za izvršenje plaćanja među poduzećima u Hrvatskoj najdulje u EU-u. Mjere iz plana za oporavak i otpornost za digitalizaciju javne uprave, poticanje konkurentnosti i pojednostavnjenje postupaka važni su pozitivni pomaci. Ipak, bilo bi korisno povećati opseg, ambicioznost i brzinu regulatornog pojednostavnjenja i modernizacije uprave.
- (27) Daljnji napredak potreban je i u pogledu učinkovitosti pravosudnog sustava jer su postupci na građanskim i trgovačkim sudovima i dalje među najduljima u EU-u. Hrvatska je posljednjih godina napredovala u provedbi reformi i ulaganja, među ostalim u području digitalizacije pravosuđa, za koje je znatna potpora dodijeljena u okviru plana za oporavak i otpornost. Unatoč tome Hrvatska je i dalje među državama članicama s najvećim zaostacima i najduljim trajanjem građanskih i trgovačkih predmeta. Budući da to utječe na poslovno okruženje i konkurentnost, bilo bi korisno kad bi Hrvatska nastavila povećavati učinkovitost u rješavanju građanskih i trgovačkih sudskih predmeta, posebno provedbom dodatnih reformi, među ostalim u području upravljanja predmetima.

- (28) Teritorijalna fragmentacija Hrvatske utječe na učinkovitost javne uprave i pogoršava regionalne razlike. Postoji neravnoteža između odgovornosti i resursa, kao i u pogledu lokalnih administrativnih i finansijskih kapaciteta za apsorpciju finansijskih sredstava i pružanje kvalitetnih usluga. Zbog toga kvaliteta javnih usluga nije ujednačena i administrativni su troškovi povećani jer mnoge manje jedinice lokalne uprave nemaju odgovarajuće finansijske i administrativne resurse za pružanje usluga. Iako su mjerama u okviru plana za oporavak i otpornost osigurani finansijski poticaji za spajanje jedinica lokalne uprave, te su inicijative i dalje uglavnom svedene na spajanja funkcija, dok je utjecaj na stvarna spajanja ograničen. Bilo bi korisno povećati opseg poticaja, u kombinaciji s potencijalnim zakonodavnim koracima kako bi se osigurala stvarna spajanja. Nadalje, poboljšanju kvalitete javnih usluga moglo bi doprinijeti prenošenje na lokalnu razinu nacionalnih mjera kao što su uvođenje transparentnog sustava naknada te zapošljavanje i promaknuća na temelju kompetencija.
- (29) Pokrivenost širokopojasnom mrežom u ruralnim i otočnim područjima još zaostaje za prosjekom EU-a. Premda se udio hrvatskih poduzeća koja kao prepreku navode digitalnu infrastrukturu u 2025. smanjio na 36 %, pokrivenost mrežama vrlo velikog kapaciteta (78,9 %) i pokrivenost ruralnih područja mrežama vrlo velikog kapaciteta (49,1 %) i dalje su ispod prosjeka EU-a, koji iznosi 82,5 % odnosno 61,9 %. Još postoji znatna razlika u pokrivenosti ruralnih područja svjetlovodom do korisničkog prostora (FTTP), koja je s 44,4 % i dalje znatno ispod prosjeka EU-a od 58,8 %, te u pokrivenosti srednjopojasnom 5G mrežom, koja u ruralnim područjima doseže samo 8,5 %, u odnosu na 26,2 % u EU-u. Digitalnu tranziciju usporavaju prepreke u provedbi projekata širokopojasne i posredničke infrastrukture za ruralna i prigradska naselja, zajedno s neriješenim pitanjem manjka finansijskih sredstava i strukturnim uskim grlima, kao što su složeni postupci izdavanja dozvola, ograničenja prostornog planiranja i neriješena legalizacija postojeće infrastrukture.

- (30) Hrvatska je 2025. imala šestu najvišu veleprodajnu cijenu električne energije u EU-u, što je ograničavalo troškovnu konkurentnost, dekarbonizaciju i elektrifikaciju. Instalirani solarni kapacitet znatno se povećao, ali je udio solarne energije u proizvodnji električne energije i dalje nizak i iznosi manje od 8 %. U tom bi kontekstu smanjenju veleprodajnih cijena električne energije moglo doprinijeti brže uvođenje novih kapaciteta za energiju iz obnovljivih izvora i nefosilnih rješenja za fleksibilnost. Hrvatska energetska regulatorna agencija 27. travnja 2026. donijela je ažurirane naknade za priključenje na mrežu, što bi moglo ubrzati uvođenje energije iz obnovljivih izvora. Daljnja potpora uvođenju energije iz obnovljivih izvora, uključujući zeleni vodik, mogla bi doprinijeti smanjenju visokog intenziteta emisija stakleničkih plinova u hrvatskoj industriji, posebno ako se pruži u okviru usklađenog skupa mjera za dekarbonizaciju industrije koji bi uključivao, među ostalim, hvatanje i skladištenje ugljika te promicanje potražnje za niskougljičnim industrijskim proizvodima. Za promicanje uvođenja energije iz obnovljivih izvora u Hrvatskoj bit će ključna ulaganja u elektroenergetsku mrežu veća od onih iz hrvatskog plana za oporavak i otpornost. Za to će u kratkoročnom razdoblju biti potrebne mjere za poticanje hibridnih projekata za skladištenje i energiju iz obnovljivih izvora. Do 2024. samo je 34 % potrošača iz kategorije kućanstava ugradilo pametna brojila, što je znatno manje od cilja EU-a od 80 %. Uz mjere iz plana za oporavak i otpornost, za potpuno iskorištavanje pogodnosti uvođenja energije iz obnovljivih izvora bit će potrebna znatna financijska sredstva za uvođenje pametnih brojila te dinamični ugovori radi osnaživanja potrošača i poticanja upravljanja potrošnjom. U okviru Zakona o obnovljivim izvorima energije iz 2025. poduzeti su ograničeni koraci za pojednostavnjenje administrativnih postupaka za energiju iz obnovljivih izvora, ali su postupci izdavanja dozvola i priključenja na mrežu i dalje fragmentirani i u nekim slučajevima nejasni. Dodatno pojednostavnjenje postupaka izdavanja dozvola i priključenja na mrežu usto bi moglo pomoći u uvođenju fotonaponskih sustava u višestambene zgrade i energetske zajednice, jer je njihova zastupljenost i dalje zanemariva, a postupci složeni.

- (31) Potrebne su mjere energetske učinkovitosti kako bi se održao pozitivan zamah ostvaren financijskim sredstvima EU-a i ubrzao napredak u (i) obnovi zgrada, (ii) ponudi energetski učinkovitog, osobito priuštivog i socijalnog, stanovanja i (iii) zamjeni plinskih i naftnih kotlova dizalicama topline i drugim učinkovitijim i zelenijim rješenjima. Međutim, financijska sredstva EU-a nisu dovoljna da se postignu ciljevi dekarbonizacije zgrada jer veliki dio fonda zgrada tek treba obnoviti, osobito višestambenih zgrada. Programi obnove uglavnom se temelje na bespovratnim sredstvima i prisutan je znatan nedostatak privatnih ulaganja, što je doprinijelo ograničenoj uštedi energije u stambenim zgradama u razdoblju od 2019. do 2024. Stoga se manjim oslanjanjem na bespovratna sredstva i preusmjeravanjem na financijske instrumente može maksimalno povećati učinak javnih sredstava, a bespovratnu potporu trebalo bi bolje usmjeriti na najranjivija kućanstva i energetske neučinkovite zgrade.

- (32) Cestovni prijevoz najraširenija je vrsta prijevoza putnika i tereta u Hrvatskoj, a njegove su se emisije od 2005. povećale za 42 %, što je jedno od najvećih povećanja u EU-u. Reforme i ulaganja u okviru hrvatskog plana za oporavak i otpornost i kohezijske politike već doprinose modernizaciji željezničke infrastrukture, promicanju zelenog prometa i uvođenju inteligentnih prometnih sustava. Međutim, i dalje su potrebni kontinuirani naponi.
- Modernizacija prometne infrastrukture i željezničkih vozila, veće korištenje javnog prijevoza i njegovo dodatno ozelenjivanje, integracija različitih vrsta prijevoza u gradskim područjima, promicanje aktivne mobilnosti i uvođenje inteligentnih prometnih sustava mogu uvelike doprinijeti dekarbonizaciji prometnog sektora i smanjiti ovisnost o fosilnim gorivima i onečišćenje zraka u gradskim središtima. Poticanje korištenja vozila s nultim emisijama, među ostalim ciljanim poreznim poticajima za službene automobile i jačanjem infrastrukture za punjenje u urbanim područjima kako bi ona bila funkcionalnija, cjenovno pristupačna i dostupna, moglo bi pomoći u povećanju udjela električnih vozila, koji je i u 2025. ostao među najnižima u EU-u. Hrvatska je 2024. u prometu imala daleko najniži udio energije iz obnovljivih izvora u EU-u, nakon što se on 2022. smanjio zbog uvođenja pravila kojima su distributerima goriva smanjene novčane kazne za neispunjavanje obveze miješanja biogoriva u goriva namijenjena korištenju u prometu. To je privremeno smanjenje novčanih kazni isteklo u siječnju 2026., što bi trebalo pomoći neutralizirati nedavno smanjenje udjela energije iz obnovljivih izvora u prometu. Moglo bi se razmotriti prioritarno postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva koje ne rješavaju problem energetske siromaštva na ciljani način, ne odgovaraju na stvarna pitanja energetske sigurnosti, ometaju elektrifikaciju i nisu ključne za industrijsku konkurentnost. Subvencije za fosilna goriva, uključujući ponovno uvođenje gornje granice maloprodajnih cijena naftnih derivata u izvanrednim situacijama u ožujku 2026. na benzinskim postajama koje se ne nalaze na autocestama i povrat dijela plaćene trošarine za dizelsko gorivo u komercijalnom prijevozu robe i putnika u Hrvatskoj su gospodarski neučinkovite, održavaju ovisnost o fosilnim gorivima i odvraćaju od elektrifikacije i prelaska na vozila s nultim emisijama i drugih održivih rješenja.

- (33) S obzirom na izloženost klimatskim rizicima i njihov sve veći gospodarski učinak Hrvatskoj bi koristila i brza provedba, bolja koordinacija i sustavno praćenje politika prilagodbe klimatskim promjenama i održivog upravljanja vodama u svim sektorima i na svim razinama, na temelju klimatski održivih ulaganja u stratešku/kritičnu infrastrukturu koja se oslanjaju na prirodne procese, među ostalim na obalnim i otočnim područjima. Budući da je stopa pokrivenosti osiguranjem od vremenskih i klimatskih nepogoda i dalje jedna od najnižih u EU-u i iznosi oko 2 %, potrebno je stvoriti jače poticaje za osiguranje od klimatskih rizika, posebno kad je riječ o poplavama i požarima.
- (34) Napredak prema kružnom gospodarstvu i dalje je spor, s visokim stopama odlaganja otpada na odlagališta, znatnim razlikama na razini županija u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada, kašnjenjima u dovršetku infrastrukture za gospodarenje otpadom i kružnom upotrebom materijala koja znatno zaostaje za prosjekom EU-a. Premda Hrvatska postupno unapređuje svoj strateški i pravni okvir za poboljšanje gospodarenja otpadom i kružnog gospodarstva, provedba i dalje zaostaje, što negativno utječe na okoliš i konkurentnost. Potrebno je poboljšati stopu kružne upotrebe materijala kako bi se smanjio utjecaj upotrebe materijala na okoliš i ujedno povećala strateška neovisnost Hrvatske o uvoznim sirovinama. Bilo bi korisno i da Hrvatska više ulaže u centre za popravak i ponovnu uporabu i donese mjere, poticaje ili porezne olakšice za integraciju sekundarnih sirovina u nove proizvode.
- (35) S obzirom na presudnu ulogu ljudskog kapitala u povećanju konkurentnosti i strateške autonomije Unije, Vijeće je 2026. državama članicama preporučilo da poduzmu mjere za hitno prevladavanje strukturnih izazova povezanih s ljudskim kapitalom u području vještina, obrazovanja i osposobljavanja, koji koče konkurentnost. Preporuke za pojedinu zemlju upućene Hrvatskoj 2026. mogu doprinijeti provedbi Preporuke Vijeća o ljudskom kapitalu u Uniji.

- (36) Na hrvatskom tržištu rada nastavljaju se pozitivni trendovi, ali uz kontinuirane strukturne i regionalne izazove koji utječu na konkurentnost i potencijal rasta. U brojnim je sektorima zabilježen manjak radne snage i vještina. Premda je stopa zaposlenosti dosegla rekordno visoku razinu, čime se smanjuje razlika u odnosu na prosjek EU-a i napreduje prema cilju Hrvatske za 2030., i dalje je osobito niska kada su posrijedi ranjive skupine kao što su osobe starije dobi, niskokvalificirani radnici i osobe s invaliditetom. Razlika u zaposlenosti osoba s invaliditetom i dalje je jedna od najviših u EU-u. Regionalne razlike u sudjelovanju na tržištu rada još su znatne. Ograničeno sudjelovanje u obrazovanju odraslih, posebno izvan velikih urbanih središta, koči razvoj vještina relevantnih za tržište rada i doprinosi neusklađenosti ponuđenih i traženih vještina, koja je i dalje iznad prosjeka EU-a. Hrvatska provodi mjere kojima se odgovara na potrebe tržišta rada, uz potporu u okviru plana za oporavak i otpornost i Europskog socijalnog fonda plus. Te mjere uključuju aktivne politike tržišta rada, programe usavršavanja i prekvalifikacije te reforme za bolju integraciju stranih radnika na tržište rada. Međutim, te napore i njihovu učinkovitost trebalo bi pojačati boljim usmjeravanjem na ranjive skupine, intenzivnijim osposobljavanjem i usklađivanjem osposobljavanja s potrebama tržišta rada, poticanjem sudjelovanja odraslih u obrazovanju i poboljšanjem vještina relevantnih za tržište rada, među ostalim kvalitetnim kurikulumima na različitim razinama obrazovanja. Potpuna provedba reforme obrazovnog sustava ključna je za povećanje sudjelovanja u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju i broja nastavnih sati u školama, jačanje osnovnih vještina i poboljšanje osnove za daljnje obrazovanje i stjecanje vještina. Kašnjenja u dovršavanju potrebne infrastrukture onemogućuju pravodobnu provedbu modela cjelodnevne nastave, u okviru kojeg bi trebalo povećati broj nastavnih sati i poboljšati osnovne vještine, a evaluacija napretka eksperimentalne provedbe još nije provedena. Treba kontinuirano raditi na povećanju udjela kvalificiranih učitelja i nastavnika, posebno u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju te nastavnika fizike i drugih predmeta iz područja znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (STEM), kako bi se otklonio problem stalnog nedostatka učitelja i nastavnika, koji bi mogao ugroziti kvalitetu obrazovanja, posebno u udaljenim i ruralnim područjima.

- (37) Unatoč napretku i mjerama politike, Hrvatska se suočava sa znatnim socijalnim izazovima. Premda su se stope siromaštva i dohodovne nejednakosti smanjile za određene skupine, osobito djecu, još su visoke, osobito među starijim osobama, osobama s invaliditetom i osobama koje žive u ruralnim područjima, a napredak prema ostvarenju nacionalnog cilja smanjenja siromaštva do 2030. spor je. Učinak socijalnih transfera, isključujući mirovine, na smanjenje siromaštva među najslabijima je u EU-u, a primjerenost i obuhvat programa minimalnog dohotka i naknada za nezaposlenost i dalje su ograničeni. Nedavne izmjene Zakona o mirovinskom osiguranju, uključujući povoljniju formulu za usklađivanje, uvođenje godišnjeg dodatka na mirovinu, povećanje najniže mirovine i naknade za dulji radni vijek, trebale bi doprinijeti poboljšanju primjerenosti mirovina. Pristup dugotrajnoj skrbi i dalje je nedostatan, o čemu svjedoče ograničen pristup skrbi kod kuće i u zajednici s obzirom na sve veću potražnju, visoki izravni troškovi i neispunjene potrebe za skrbi među starijim osobama, čija je stopa među najvišima u EU-u. Time se nerazmjerno opterećenje za skrb stavlja na neformalne pružatelje skrbi, posebno žene, i smanjuje njihovo sudjelovanje na tržištu rada. Prevladavanje tih izazova doprinijelo bi uzlaznoj socijalnoj konvergenciji.
- (38) Radi se na rješavanju pitanja održivosti, dostupnosti i kvalitete zdravstvene skrbi, ali to i dalje sporo rezultira boljim zdravstvenim ishodima i moglo bi se bolje usmjeriti, dok je prevenciji posvećena ograničena pozornost. Neravnomjerna raspodjela zdravstvenih radnika i dalje je velika prepreka pristupu zdravstvenoj skrbi na otocima te u udaljenim i ruralnim područjima. Za rješavanje problema manjka radne snage potrebno je povećati broj zdravstvenih radnika i poboljšati njihovo osposobljavanje, zapošljavanje i zadržavanje, a usto posebnu pozornost treba posvetiti geografskim razlikama. E-zdravstvo se ojačava, ali je udio stanovništva koje se služi internetskim zdravstvenim uslugama i dalje među najnižima u EU-u. Tijekom proteklih deset godina stopa smrtnosti koju se može spriječiti tek se neznatno smanjila i potrebne su bolje ciljane mjere usmjerene na glavne čimbenike rizika povezane s ponašanjem te bolja koordinacija u javnoj upravi izvan zdravstvenog sektora kako bi se spriječila ili odgodila pojava bolesti.

- (39) Priuštivost stanovanja u Hrvatskoj i dalje je razlog za zabrinutost. Ponuda je ograničena zbog visokog udjela praznih stambenih jedinica i kratkoročnog najma, posebno u najvećim gradovima i obalnim područjima, a povećanja cijena uglavnom su se podudarala s rastom dohotka, što otežava poboljšanja u području priuštivosti. Hrvatska je donijela Nacionalni plan stambene politike do 2030. i već je provela neke mjere iz tog plana, uključujući porezne reforme u području stanovanja, ali potrebne su dodatne reforme kako bi se poboljšalo tržište stambenih nekretnina i povećala priuštivost. Učinkovitom i koordiniranom provedbom plana stambene politike, posebno lokalno relevantnih mjera za jačanje ponude stambenih jedinica u područjima s velikom potražnjom i aktivaciju praznih stambenih jedinica, povećala bi se priuštivost stanovanja. Hrvatskoj nedostaje i nacionalni okvir za praćenje socijalnog stanovanja, koje je trenutačno decentralizirano i kojim se upravlja na lokalnoj razini. Premda lokalna tijela mogu dobro utvrditi lokalne potrebe za socijalnim stanovanjem, nacionalnim okvirom za praćenje bolje bi se obuhvatile stambene poteškoće s kojima se suočavaju ranjive skupine u cijeloj zemlji i mogao bi biti temelj za odgovarajuće mjere politike u području priuštivog i socijalnog stanovanja.
- (40) Imajući u vidu blisku međusobnu povezanost gospodarstava država članica europodručja i njihov zajednički doprinos funkcioniranju ekonomske i monetarne unije, Vijeće je u 2026. državama članicama europodručja preporučilo da poduzmu djelovanja, među ostalim u okviru svojih planova za oporavak i otpornost, u cilju provedbe Preporuke o ekonomskoj politici europodručja 2026. Kad je riječ o Hrvatskoj, preporuka br. 1 doprinosi provedbi prve, druge i treće preporuke za europodručje, preporuka br. 2 doprinosi provedbi četvrte preporuke za europodručje, preporuka br. 3 doprinosi provedbi sedme, devete i desete preporuke za europodručje, preporuka br. 4 doprinosi provedbi sedme preporuke za europodručje, a preporuka br. 5 doprinosi provedbi pete preporuke za europodručje,

PREPORUČUJE da Hrvatska u 2026. i 2027. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. S obzirom na značajno odstupanje u odnosu na preporučenu gornju granicu neto rashoda koje je Komisija zabilježila do 2025. i predvidjela za 2026., poduzeti mjere za kontrolu neto rashoda kako bi se poštovale maksimalne stope rasta koje je Vijeće preporučilo 21. siječnja 2025. i pritom iskoristiti fleksibilnost na temelju nacionalne klauzule o odstupanju za veće rashode za obranu. Povećati potrošnju za obranu i pripravnost i pritom osigurati učinkovitost potrošnje i postupnu prilagodbu proračuna u skladu sa strukturno većom potrošnjom za obranu. Osigurati da sve mjere poduzete za ublažavanje posljedica povećanja cijena energije uzrokovanog krizom budu privremene i usmjerene na zaštitu ranjivih kućanstava ili zadovoljavanje potreba energetske intenzivnih poduzeća te očuvati poticaje za uštedu energije, osiguravajući pritom da njihov fiskalni trošak bude u skladu s obvezama koje proizlaze iz fiskalnog okvira EU-a. Povećati učinkovitost javnih rashoda jačanjem uloge redovitih analiza rashoda i njihovim uključivanjem u proračunski okvir. Preispitati djelotvornost poreznih rashoda. Nastaviti s provedbom reforme periodičnog oporezivanja nekretnina tako što će dovršiti potrebnu administrativnu infrastrukturu i uvesti sustav koji se temelji na vrijednosti.
2. Osigurati kontinuitet reformi i ulaganja koji se provode u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost. Održati zamah u provedbi programâ kohezijske politike, na temelju, ovisno o slučaju, preraspodjele na strateške prioritete i fleksibilnosti dogovorenih u kontekstu preispitivanja okvira kohezijske politike u sredini programskog razdoblja.

3. Promicati konsolidaciju, suradnju i, kada je to relevantno, spajanje javnih istraživačkih instituta i sveučilišta. Poticati ulaganja, koordinaciju i upravljanje u području istraživanja i inovacija, uzimajući u obzir regionalne razlike. Nastaviti poboljšavati pristup različitim izvorima financiranja i produbiti tržišta kapitala daljnjim olakšavanjem sudjelovanja malih i institucionalnih ulagača, širenjem mogućnosti korištenja poduzetničkog kapitala, uklanjanjem prepreka uvrštenju na burzu i jačanjem korporativnog upravljanja. Pojednostavniti propise i smanjiti administrativno opterećenje boljom koordinacijom na svim razinama vlasti i integracijom digitalnih alata te pojednostavniti postupke izdavanja dozvola radi potpore prelasku na čistu industriju. Spojiti funkcije lokalne javne uprave i/ili općine i poboljšati upravljanje ljudskim resursima. Dodatno povećati učinkovitost pravosudnog sustava. Ubrzati uvođenje širokopojasne mreže u slabije pokrivenim područjima, posebno u ruralnim područjima i na otocima.
4. Ubrzati uvođenje energije iz obnovljivih izvora kako bi se smanjile veleprodajne cijene električne energije modernizacijom elektroenergetskih mreža i ulaganjem u skladištenje električne energije. Unaprijediti uvođenje pametnih brojila i promicati upotrebu dinamičnih ugovora. Pojednostavniti postupke izdavanja dozvola i priključenja na mrežu za energiju iz obnovljivih izvora i energetske zajednice. Ubrzati provedbu mjera energetske učinkovitosti i promicati učinkovita i zelena rješenja za grijanje i hlađenje. Promicati održivi gradski prijevoz, željeznicu i elektrifikaciju cestovnog prometa. Postupno ukinuti subvencije za fosilna goriva, osobito u prometnom sektoru. Voditi računa o riziku od prirodnih opasnosti tako što će poboljšati upravljanje, ulagati u otpornost na klimatske promjene i stvarati poticaje za osiguranje od klimatskih rizika. Nastaviti poticati kružno gospodarstvo.

5. Smanjiti nedostatak radne snage i vještina tako što će ukloniti prepreke za sudjelovanje na tržištu rada, ojačati obrazovanje na svim razinama, posebno za osnovne vještine i vještine u području STEM-a, te osigurati dovoljan broj kvalificiranih nastavnika. Pojačati usavršavanje i prekvalifikaciju i poboljšati učenje temeljeno na radu. Bolje usmjeravati aktivne politike tržišta rada na ranjive skupine i više raditi na privlačenju, razvoju i zadržavanju talenata. Smanjiti siromaštvo i dohodovnu nejednakost tako što će povećati primjerenost socijalnih naknada, uključujući mirovine, i pritom očuvati fiskalnu održivost. Poboljšati pristup formalnoj dugotrajnoj skrbi kod kuće i u zajednici. Uravnotežiti geografsku raspodjelu zdravstvenih radnika i ustanova, ulagati u e-zdravstvo i ojačati prevenciju. Povećati ponudu stambenih jedinica na područjima s velikom potražnjom i poboljšati praćenje priuštivog i socijalnog stanovanja.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica
